

chronische passieve hyperaemie van de milt, die deze doet hypertrophieeren. Gewoonlijk bestaan klachten over pijnen in het epigastrium en linker hypochondrium en maagklachten (misselijkheid, braken, enz.) tengevolge van het trekken aan den steel; ook chronische en zelfs acute ileusverschijnselen zijn waargenomen en verschijnselen van den kant van de blaas door directen druk daarop. De gevaarlijkste verwikkeling is echter de acute steeldraaiing, die gewoonlijk een necrose van de milt als gevolg heeft. De verschijnselen zijn daarbij dezelfde als die van het z.g.n. „acute abdomen” (acute maag- of darmdoorbraak, acute pancreatitis, e.d. ref.); tengevolge van de daarbij ontstaande circulatiestoornissen in de milt vindt men vrij vocht (transsudaat) in de buikholte, hetwelk eerst nog helder is, later haemorrhagisch en troebel wordt.

Slechts in enkele gevallen is de diagnose vóór de operatie juist gesteld kunnen worden en wel, als men wist, dat de patiënte een losse milt had. HARTMANN geeft als differentiaal-diagnostisch teeken op, om in de gevallen, waarbij een voelbaar gezwel in den buik gevonden wordt, de patiënte in de ligging van TRENDELENBURG te plaatsen: verplaatst zich het gezwel daarbij tot beneden den linker ribbenboog, dan is een losse milt zeer waarschijnlijk. Tegenover acute apendicitis geeft de schrijver op, dat de afwezigheid voor acute pijn gedurende het hoesten, terwijl men drukt op de flexura splenica van het colon en het gestrekte rechter been zoo sterk mogelijk in de heup laat opheffen, tegen acute apendicitis pkit.

De behandeling van de acute steeldraaiing van de losse milt behoort te bestaan in een splenectomie; in de enkele gevallen, waarbij getracht werd de torsie alleen maar op te heffen, recideerde de aandoening.

TH. SCHEFFELAAR KLOTS.

Borstkanker bij den man. — Een groot aantal (17) eigen gevallen dezer zeldzame aandoening wordt beschreven door JUDD en MORSE (*Surgery, Gynecol. and Obstetrics*, Januari 1926). Deze 17 gevallen werden waargenomen in een tijdperk, dat 1750 borstkankers bij vrouwen gezien werden. De oudste man was 72 jaar, de jongste 38; het gemiddelde der leeftijden bedroeg 52.6, een getal, belangrijk hooger, dan dat bij de vrouw. Bij één patiënt had het gezwel reeds 18 jaren vóór de operatie bestaan. De pijn, bloedige afscheiding, intrekking van den tepel en zweervorming verschilden naar gelang van den aard, de zitplaats en de uitgebreidheid van het gezwel. Wegens de oppervlakkige ligging der klier komt zweervorming meer voor, dan bij vrouwen. Hetzelfde geldt voor het betrokken worden van den tepel in het proces. In 13 van de 17 gevallen waren de klieren aangetast.

Bij alle 17 patiënten werd „radicale” amputatie toegepast en wel in 14 gevallen primair; in 3 gevallen was elders „eenvoudige” amputatie verricht, doch recidief ontstaan (onderscheidenlijk na 15, 18 en 24 maanden). Elf patiënten werden met Röntgenstralen nabehandeld.

Wat de uitkomsten der operatie betreft, deze zijn minder goed, dan bij vrouwen: de schrijvers komen dan ook tot de slotsom, dat borstkanker bij den man meestal zeer kwaadaardig is. (In

verband met deze uitspraak is het te betreuren, dat gegevens omtrent macro- en microscopischen bouw der gezwellen in deze mededeeling niet verstrekt worden. Ref.). Radicale operatie houden zij dan ook voor deze gezwellen aangewezen. Van na-bestralingen werd geen uitkomst ten goede gezien.

F. CROES.

Kunnen de haren plotseling wit worden of uitvallen onder invloed van een hevige onverhoedsche gemoedsbeweging? — Deze vraag stelde R. BERNARD in het nummer van den 6den September 1925 van *Bruxelles Médical*, onder vermelding van enkele hem bekende gevallen, die de mogelijkheid van het genoemde verschijnsel schijnen te bevestigen. Om meer zekerheid te verkrijgen verzocht hij zijn ambtgenooten hem behulpzaam te zijn in het beantwoorden van het nog vaak betwijfelde gebeuren. In het nummer van 13 December 1925 van hetzelfde blad vermeldt hij de antwoorden, die op zijn vraag bij hem zijn ingekomen. Behalve de drie reeds door hem zelf meêgedeelde gevallen van plotseling verbleeken der haren kon hij nu nog over zes gevallen daarvan berichten, dank zij de medewerking van de dokters YERNAUX, TAFNER, SOLLIER, LEBAR, BECKERS en anderen. Bovendien beschrijft hij gevallen van plotseling uitvallen der haren, waarvan hij één ontleent aan SOULAINÉ, één aan SOLLIER, één aan BERTRAND, terwijl hij zelf twee gevallen waarnam.

Het is niet mogelijk in den korten vorm van een referaat een uittreksel dezer gevallen te geven, hoewel zij belangwekkend genoeg zijn om kennis er van te nemen. Ref. schijnen vooral overtuigend gevallen van TAFNER en SOLLIER, betreffend mijnwerkers, die door een ontploffing in de mijn ingesloten werden en eerst dagen later bevrijd werden met wit geworden haren, en in het geval van SOLLIER ook met verschillende psychische en viscerale stoornissen. Ook is het verhaal, dat BECKERS doet, zeer belangrijk. Het betreft lijken der schipbreukelingen van de „Titanic”, die door den commandant van de „Carpathia” werden geschouwd, terwijl zij de reddinggordels nog om hadden. De meeste dezer lijken, ook van kinderen, hadden wit haar en een zeventien-jarige jongeling, hem persoonlijk bekend, had eveneens wit haar gekregen.

BERTRAND stelt zich voor, dat het psychische element op de sympathische sfeer uitstraalt. Er schijnen in de schorscentra sympathische kernen te bestaan, die door de psychische verschijnselen invloed ondergaan en een perifeer organisch letsel kunnen veroorzaken.

S. MENDES DA COSTA.

Zware anaemie door radio-actieve stoffen. — Het menschelijk organisme kan op verschillende wijzen worden blootgesteld aan de schadelijke werking der radio activiteit. Een daarvan is het inslikken van radio-actieve stoffen. H. S. MARTLAND, TH. CONLORS en J. P. KNEF (*J. A. M. A.*, Vol. 85, no. 23) bestudeerden een aantal patiënten, vooral vrouwen, die jarenlang werkzaam waren in fabrieken, waar zij wijzerplaten van horloges en klokken moesten beschilderen met lichtgevende verf („luminous paint”). Deze verf bestond uit zinksulphide, lichtgevend